

ANTONIE MÁLKOVÁ – audioreportáž

Zpracovali žáci ZŠ Břečťanová

Dne 9. března 1923 se manželům Červenkovým narodila dcera Antonie jako třetí ze sedmi dětí. Své dětství strávila s rodinou v domě mistra Suka v Křečovicích. Zde také získala základní vzdělání a pocítila počátky německé okupace. Kvůli plánovanému rozšíření cvičiště SS se musela rodina Červenková vystěhovat z Křečovic do náhradního ubytování. V té době již Antonie pracovala v malém obchodě v Nuslích. Během této doby dělala Charita nábor dívek do zdravotnického kurzu, což byla jediná možnost, kde se po dvou letech mohla stát diplomovanou sestrou. Kurz vedly sestry boromejky. Děvčata bydlela na internátě v Praze. V červnu roku 1945 měl být kurz ukončen závěrečnými zkouškami, do toho však zasáhly události konce války.

Nálety na Prahu si paní Antonie pamatuje velmi dobře.

A my jsme, protože jsme byli zvyklí, že tu lítaj přes Prahu, ale vždycky jenom to přeletělo a nic se nedělo, a když jenom houkaly, ty nálety to byly zvláštní ty houkačky, a my jsme pacienti v té nemocnici nosili do krytů v rukách do sklepa ze druhýho, ze třetího patra a zase jsme je nosili zpátky potom, ale většinou nic nebylo. Až tenkrát, když byl první nálet, tak taky houkala siréna, ten vlnitej takovej tón, tak to byla značka, že je tady nálet, jako že je nad Prahou. A my jsme vyběhly holky na ulici na chodník a koukaly jsme, kady letějí, to bylo v těch Nuslích v takový kopečku. Ještě já jsem křičela: „Holky, voni něco házejí,“ oni vždycky házeli letáky, všelijaký takový ty Němci. Chvilku jsme na to koukaly, no a vono za chvilku na Vinohradech to hřmělo a už to padalo.

Mnoho lidí přišlo o život také na Karlově náměstí, protože tlaková vlna byla tak silná, že jim roztrhala plíce.

Fronta z východu postupovala a Němci transportovali Židy na západ. Některé z transportů zastavovaly na Masarykově nádraží, kde pro ně Charita vařila a poskytovala nejnutnější zdravotnickou péči. V noci na 5. května dostala Charita žádost o pomoc od transportního vlaku, který zůstal stát u Votic. I přes celodenní práci se Antonie přihlásila do skupiny dobrovolníků. K vlaku ale nedošli, jelikož je na Národní třídě zastavili revolucionáři s vlaječkami. Antonie se k nim přidala a společně začali odzbrojovat německé vojáky. Němci

tušící konec války se začali stahovat na Smíchov. Antonie se s obtížemi dostala přes Úvoz do hlavního sídla Charity ve Sněmovní ulici.

A pak jezdili z Hradu Němci a kropili ulice mašinkvérem. Tak my vždycky naskákali někam do baráku, zamkli jsme se na chvílku, než oni přešli, protože to lidi už věděli, že je zle.

Charita obdržela žádost od německého domu u Karlových lázní o obvazový materiál. Antonie se přihlásila, že obvazy na dané místo donese.

Já jsem šla teda jako v bílém sesterském i v čepci, ale voni po nás stříleli, takže jsem se vždycky schovala za nějakou tu sochu, za ten podstavec, obličejem ke zdi nebo k tý hradbě a jenom to cvrnkalo vedle do dlažby.

Tak jsme tam došli, nafasovali, donesli jsme tam ty obinadla a zpátky to bylo teda ještě peprnější, jenomže už jsem nic nenesla, už jsem šla sama jako bez toho, a zrovna tak, za každou tou sochou jsem se vždycky přikrčila, abych nekoukala hlavou přes tu zídku a jen to tam přešlo.

Po této události se Antonie na internát nevrátila a začala pracovat v sídle Charity, kde přijala nabídku jet vypomáhat do Terezína.

Takže nás tam jelo asi dvanáct, ale zůstalo nás tam asi čtyři. Jenomže tu hrůzu člověk viděl, až když tam došel. Nás vyložili v sudetských kasárnách, protože to byla veliká budova, zřejmě teda kasárna, a na dvoře jenom složenéj nábytek, co složenéj, halda, asi co vyklízeli z úřadu. A tam leželi lidi jako v těch místnostech a to už tam byli, já nevím jestli z Bulovky nebo vodkud, tam byla hlavní sestra, která už to trošku režírovala, ty tam byli jako nejdřív, a tak říkala: „Ty si vezmeš, tadyhle dostaneš na starost pokoj.“ Já říkám: „Ale já toho ještě moc neumím.“ „Ale už něco víš a chodiš už do školy.“ Tak to byla místnost, kde leželo patnáct lidí na každé straně, na zemi pochopitelně, nikde kapka vody, nikde nic, žádnéj záchod.

Antonie tedy sehnala velký hrnec, do kterého pacienti vykonávali svou potřebu. Hrnec každý večer vynášela s jedním z nemocných mužů, který mohl aspoň trochu pomoci, aby kvůli špatným hygienickým podmínkám nepropukla epidemie. Situaci komplikovalo i to, že v pevnosti nebyla voda a ta se musela každý den donášet ze studně. Mnoho blouznících

pacientů bylo pro zdravotníky nebezpečných, protože je pokládali za Němce, a proto Antonie v noci chodila s doprovodem.

Za pacienty do Terezína začali jezdit příbuzní a známí a ti, co alespoň trochu mohli, si je odváželi domů. Nastal tu však problém, spousta lidí začala své příbuzné krmit tučnými jídly, která jim ničila střeva a žaludek. Další trpěli úplavicí, tyfovými horečkami, vředy a dalšími nemocemi. Kvůli pracovní vyčerpání a pracovním podmínkám Antonie onemocněla zánětem žil. Po třech týdnech strávených v Terezíně se Antonie vrátila zpět do Prahy a odtud odjela do Ústí nad Labem, kam se internát přestěhoval. Zde pacienti české sestřičky nadšeně vítali.

Po ukončení zdravotnického kurzu musela Antonie dva roky pracovat pro Charitu. Během několika poválečných let vystřídala několik nemocnic a ústavů pro mentálně zaostalé děti. Nakonec se usadila v Praze a pracovala v nemocnici na Karlově náměstí. Pro zvýšení kvalifikace vystudovala střední zdravotnickou školu s maturitou. V té době se také vdala a přestože neměla vlastní děti, s manželem prožila šťastné manželství.

Autoři scénáře:

Petr Dopita

Anna Bóday

Irena Jochovičová

Eva Zelingrová

Mgr. Hana Poláčková